

Datum: 8 maart 2022
Naam: Gemeente Noordenveld
Adres: Raadhuisplein 1 te Roden
Activiteit: Pilot toepassen bladbokashi in de gemeente Noordenveld
Onderwerp: Ontheffing artikel 10.63 Wet milieubeheer
Zaaknummer RUD: Z2021-004559

Besluit van de provincie Drenthe voor de gemeente Noordenveld

1. ONTHEFFING ARTIKEL 10.63 WET MILIEUBEHEER

Besluit van de provincie Drenthe voor de gemeente Noordenveld

Onderwerp

Op 16 april 2021 hebben wij een verzoek om ontheffing van artikel 10.63, lid 2, van de Wet milieubeheer (hierna Wm) ontvangen voor het storten van afvalstoffen. Het verzoek is ingediend voor het aanbrengen van gefermenteerde organische reststroom (bokashi) op de bodem. De toepassing vindt plaats op circa 90 verspreidt liggende percelen binnen het grondgebied van de gemeente Noordenveld.

1.1. Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 10.63, tweede lid, van de Wm:

- A. De ontheffing, onder bijgevoegde voorschriften, te verlenen voor de duur van 4 jaar, tot maximaal het teeltseizoen van 2024. Er mag jaarlijks maximaal 1.200 ton bokashi worden toegepast.
- B. De volgende bijlagen maken deel uit van dit besluit:
 - Aanvraagformulier voor ontheffing stortverbod afvalstoffen;
 - Ingevulde checklist Circulair Terreinbeheer "*Checklist Zorgplicht Maaisel en Blad Bladbokahi Noordenveld*";
 - Bijlage 2a, "*Bokashi percelen Noordenveld 2021*";
 - Bijlage 2b, "*teeltplan 2021 1^e Wijk Veenhuizen*";
 - Bijlage 2c, "*Schema bemesting per brink en laan Mensinge*".
- C. De in hoofdstuk I opgenomen voorschriften aan deze ontheffing te verbinden.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten voornoemd,

namens dezen,

A. Jans,
teamleider Vergunningen RUD Drenthe

Verzending

Dit besluit is per email verzonden aan:

- aanvrager van de ontheffing, zijnde de gemeente Noordenveld, Postbus 109, 9300 AC Roden;
- de Natuurbeschermingswacht, Gerard ter Borchstraat 51, 7944 GM Meppel.

Rechtsbescherming

Inwerkingtreding

Het besluit (de omgevingsvergunning) dat tot stand is gekomen met toepassing van de uitgebreide voorbereidingsprocedure, treedt in werking na afloop van de termijn voor het indienen van een beroepschrift.

Beroep

Belanghebbenden en degenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen binnen 6 weken na de dag van kennisgeving van het besluit beroep instellen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen. Voor het indienen van een beroepschrift bent u griffierecht verschuldigd.

Het beroepschrift moet in ieder geval bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht inclusief datum en nummer van het genomen besluit;
- de gronden (redenen) van het beroep;
- een vertaling van het beroepschrift als deze in een vreemde taal is gesteld en als een vertaling voor een goede behandeling noodzakelijk is.

Voorlopige voorziening

Als u tegen een besluit beroep instelt, heeft dit geen schorsende werking. Daarom kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen. Voorwaarde is dat u beroep hebt ingesteld. De werking van het besluit wordt opgeschort totdat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist. Voor de indiening van een verzoek bent u eveneens griffierecht verschuldigd.

I. VOORSCHRIFTEN

1 ALGEMEEN

- 1.1 Het toepassen van de bokashi ter plaatse van de proeflocatie(s) moet plaatsvinden overeenkomstig de aanvraag.
- 1.2 Personen belast met de toepassing van de bokashi moeten op de hoogte zijn van de inhoud van deze beschikking en zijn geïnstrueerd over de voorgeschreven handelwijze.
- 1.3 De ontheffinghouder moet gedurende deze werkzaamheden een afschrift van deze beschikking direct ter inzage beschikbaar te hebben.
- 1.4 Minimaal vijf werkdagen voorafgaande aan het toepassen van de bokashi moet de ontheffinghouder dit melden aan de RUD Drenthe via info@ruddrenthe.nl. Bij de melding moet de precieze locatie waar de bokashi wordt toegepast, met kadastrale informatie en een situatietekening, aangegeven worden.
- 1.5 Er mag niet meer bokashi worden uitgereden dan voor de pilot noodzakelijk is.

2 TOEPASSING

- 2.1 De bokashi die wordt toegepast mag niet door verwaaiing of anderszins buiten het betreffende perceel terechtkomen.
- 2.2 De bokashi die wordt toegepast moet vrij zijn van visuele verontreinigingen. Dit betekent dat alle andere materialen, zoals bijvoorbeeld papier, plastic, ijzer, puin, steen, losse grond, enz. als bijmenging in het materiaal niet zijn toegestaan.
- 2.3 Wanneer tijdens de toepassing van bokashi geurhinder optreedt ter plaatse van geurgevoelige objecten, zoals omschreven in de definitie van artikel 1 Wet geurhinder en veehouderij, of de geur van boterzuur wordt waargenomen moet de toepassing worden stilgelegd. De toepassing mag weer worden hervat, wanneer het bevoegd gezag voor de handhaving van dit besluit daarvoor toestemming geeft.

3 REGISTRATIE

- 3.1 De toegepaste bokashi moet per proeflocatie worden geregistreerd naar hoeveelheid, aard en oorsprong.
- 3.2 De ontheffinghouder moet deze gegevens ten minste vijf jaren na de toepassing bewaren.

4 KWALITEIT BOKASHI

- 4.1 De toe te passen bokashi mag uitsluitend afkomstig zijn van het perceel aan de Limietweg (kruizing Meidoornlaan) te Veenhuizen. Daarnaast moet de toe te passen bokashi voldoen aan de kwaliteitsnormen zoals voorgeschreven in de voor de productie ervan verleende omgevingsvergunning voor het aspect milieu. Wanneer deze vergunning niet is verleend of de toe te passen bokashi niet voldoet aan de kwaliteitsnormen die in deze vergunning zijn voorgeschreven, mag de toepassing niet plaatsvinden.

5 DELEN VAN ONDERZOEKSRESULTATEN

- 5.1 De onderzoeksresultaten van de pilot en bijbehorende analyses worden (op verzoek) beschikbaar gesteld aan de organisaties die direct betrokken bij het onderzoek naar de effecten van de toepassing van bokashi.
- 5.2 Uiterlijk binnen zes maanden na afronding van het onderzoeksproject moeten de onderzoeksresultaten van de pilot en bijbehorende analyses worden toegestuurd aan de RUD Drenthe via info@ruddrenthe.nl.

II. OVERWEGINGEN

1. PROCEDURE

Dit besluit is voorbereid overeenkomstig de bepalingen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. In verband hiermee heeft een ontwerp van deze beschikking gedurende zes weken ter inzage gelegen. Naar aanleiding hiervan is een zienswijze ingediend. De zienswijze bestaat uit meerdere delen die hieronder, samengevat, worden weergegeven. Na elk deel wordt ingegaan op de zienswijze.

Deel 1

Er wordt verzocht om voor alle procedures een digitaal loket te openen voor het indienen van bezwaren en zienswijzen en andere procedures.

Reactie deel 1

Bij de provincie Drenthe staat de digitale weg voor het indienen van een zienswijze of bezwaar of het instellen van beroep open (<https://www.provincie.drenthe.nl/actueel/bekendmakingen/reageren/>).

Deel 2

Er wordt verzocht om de informatie die voortkomt uit de pilot openbaar te maken voor eenieder. Daarbij is het verzoek om:

- Informatie beschikbaar te maken op een permanente webpagina die de gedurende 5 jaar niet veranderd;
- Een attentiemogelijkheid in te bouwen zodat belanghebbenden bij relevante wijzigingen een e-mail ontvangen;
- Bestanden machineleesbaar op de pagina te plaatsen.

Reactie deel 2

Eenieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Deel 3

Verzocht wordt om bij de toepassing rekening te houden met schade aan bomen en dit te doen door het "Handboek bomen" van toepassing te verklaren

Reactie deel 3

Deze beschikking gaat over het toepassen van afvalstoffen op/in de bodem op grond van de Wet milieubeheer. Voor handelingen met betrekking tot de productie, bewerking en/of vervoer etc. gelden mogelijk verplichtingen op grond van andere wet- en regelgeving. Deze handelingen zijn niet onderdeel van deze ontheffing.

Deel 4

Er ontbreekt een literatuuronderzoek

Reactie deel 4

Onderdeel van de aanvraag is bijlage 3. Deze bijlage is een beschrijving van het onderzoeksplan waar deze pilot onderdeel van is. In bijlage 1 van dit onderzoeksplan zijn de resultaten van een literatuuronderzoek samengevat weergegeven. Wij achten het niet noodzakelijk om een uitgebreid literatuuronderzoek toe te voegen aan de aanvraag nu deze samengevat zijn weergegeven.

Deel 5

Er ontbreekt zicht op mycologische voordelen. Juist symbiotische zwammen zouden voordeel hebben van de toepassing van Bokashi

Reactie deel 5

In het onderzoeksplan voor de gemeente Noordenveld is niet voorzien in het voorkomen van mycologische voordelen. In groter verband wordt echter wel voorzien in (bodem)biologisch onderzoek.

2. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

2.1. Toetsingskader

Wet milieubeheer

In dit kader moeten gefermenteerde organische groene reststromen (bokashi) worden beschouwd als afvalstoffen. Het beleid ten aanzien van het gebruik van afvalstoffen is vastgelegd in het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2023 (LAP3). Bij de vaststelling van het plan is rekening gehouden met de in artikel 10.4 van de Wm vastgelegde voorkeursvolgorde voor afvalbeheer. De meest laagwaardige wijze van het beheer betreft verwijdering van afvalstoffen. Hoogwaardiger is het hergebruik of nuttig toepassen van afvalstoffen.

Artikel 10.2 van de Wm verbiedt het zich ontdoen van afvalstoffen door deze, al dan niet in verpakking, buiten een inrichting op of in de bodem te brengen. Artikel 10.63, tweede lid, van de Wm biedt de mogelijkheid om, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daar tegen niet verzet, ontheffing te verlenen van het in artikel 10.2 van de Wm gestelde verbod.

LAP3; stimuleren van innovaties

Met betrekking tot innovaties wordt in hoofdstuk A.4.8 van het algemeen beleidskader het volgende aangegeven: *“Om de transitie naar een circulaire economie te realiseren zijn op sommige punten innovaties nodig. Het stimuleren van innovaties speelt veel breder dan alleen bij het afvalbeleid. Met name het ministerie van Economische Zaken en Klimaat speelt hierbij een trekkende rol. Het LAP kan hier alleen iets aan toevoegen voor zover het specifiek betrekking heeft op afvalbeheer. De rol van het LAP is dan ook beperkt. Wel is relevant dat bij een evaluatie van LAP1 en LAP2 door een aantal partijen is aangegeven dat het LAP innovaties zelfs zou tegenwerken. Dat moet uiteraard sowieso worden voorkomen.*

Innovaties die ondersteuning verdienen

Voor het LAP zijn vooral die innovaties van belang die de transitie naar een circulaire economie ondersteunen. Het LAP moet daarom bij voorkeur innovaties ondersteunen die in vergelijking tot de bestaande gangbare vormen van verwerking van de betreffende afvalstof:

- *het gebruik van (primaire) grondstoffen beperken en/of (voorbereiding voor) hergebruik stimuleren.*
- *leiden tot meer gebruik van recyclaat;*
- *zorgen dat materialen of afvalstoffen die nu nog worden verbrand (zowel als verwijdering als nuttige toepassing) of gestort worden gestuurd naar recycling;*
- *zorgen dat voorkeursrecycling van de grond komt voor materialen die nu nog minder hoogwaardig of helemaal niet worden gerecycled;*
- *zijn gericht op het beperken van emissies of energiegebruik zonder dat dit gepaard gaat met minder recycling of hergebruik.*

Bij het stimuleren van innovaties met instrumenten specifiek vanuit afvalbeheer en/of milieu zullen met name de innovaties die aan deze criteria voldoen in aanmerking komen.”

2.2. Ontwikkelingen

Bokashi is van oorsprong een Japanse vinding waarbij organisch materiaal wordt gefermenteerd. De fermentatie verloopt anaeroob. Het toepassen van Bokashi heeft als doel de microbiële diversiteit in de bodem te verhogen en planten van organische stof en voedingsstoffen te voorzien. Vanwege de beoogde en verwachte voordelen ten aanzien van bodemverbetering en de doelstellingen met betrekking tot de circulaire economie, is er een toenemende behoefte om organische groene reststromen, zoals bermmaaisel en bladafval, om te zetten in bokashi en deze toe te passen als bodemverbeteraar.

Bokashi is als productieproces en voor toepassing als meststof (of bodemverbeteraar) nog niet toegestaan in de huidige regelgeving. Bokashi gemaakt van maaisel of bladafval is daarom nog steeds een afvalstof. De milieurisico's en risico's voor gezondheid van mens en dier zijn nog onvoldoende in beeld en daarom nog niet gereguleerd. Daarom is het nu niet mogelijk om de materialen volgens de minimumstandaard van het LAP3 te verwerken en op de bodem toe te passen.

Gelijktijdig is het nodig zicht te krijgen op de condities waaronder bokashi als meststof of bodemverbeteraar goed inzetbaar is. Daartoe worden verschillende pilots uitgevoerd.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: I&W), zijn samen met de Biomassa Alliantie Circulair Terreinbeheer bezig met de georganiseerde uitvoering van deze pilots met maaisel en bladafval, dat bewerkt wordt tot bokashi. Binnen dit project wordt een door Stichting Milieukeur (hierna: SMK) ontwikkelde kwaliteitsborgingschecklist getest en

gevalideerd en wordt onderzoek gedaan door Wageningen University & Research (hierna: WUR) naar de mogelijke risico's en baten van toepassing op de bodem. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt bezien of en hoe beleid en regelgeving, zowel binnen het milieurecht als in de meststoffenregelgeving zou kunnen worden aangepast om toepassing van gefermenteerd maaisel of bladafval op duurzame en verantwoorde wijze mogelijk te maken. Dat kan alleen als onderbouwd kan worden dat eventuele risico's verwaarloosbaar of beheersbaar zijn.

Vereisten voor deelname van een pilotproject aan het CT Kennisprogramma op basis van eigen kwaliteitscriteria en –borging zijn:

- De Checklist Zorgplicht Maaisel en Blad is ingevuld;
- De toepassing van het product in de pilot wordt vanaf 2021 minimaal 3 jaar op hetzelfde perceel of in dezelfde plantvakken gecontinueerd;
- Een deel van het perceel wordt onbehandeld gelaten, dit deel dient elk jaar hetzelfde te zijn;
- Er wordt een digitaal logboek met foto's bijgehouden (het programma CT zorgt in overleg met de WUR voor een instructie hiervoor);
- Het pilotproject is aangemeld bij de bevoegd gezagen voor productie en toepassing van de bokashi;
- Er is aan het gebruikte maaisel of blad geen (al dan niet bewerkte) dierlijke dan wel kunstmest, zuiveringsslib of andere additieven (niet zijnde additieven die bij de productie van bokashi of compost essentieel zijn of in het protocol voor productie staan) toegevoegd, die de nutriëntengehaltes beïnvloeden.

2.3. Beoordeling

De gemeente Noordenveld neemt samen met een aantal andere partijen deel aan een landelijk onderzoeksprogramma van Circulair Terreinbeheer samen met de WUR (Wageningen University & Research) om kennis te verzamelen naar de toepassing van het gefermenteerd organisch materiaal (Bokashi). De bedoeling is om gedurende de looptijd van de pilot bokashi te kunnen toepassen op percelen in de gemeente. Hiertoe is een verzoek om ontheffing stortverbod buiten inrichtingen ingediend.

De pilot beoogt om te onderzoeken wat het effect van het toepassen van bokashi is binnen plantvakken en brinken in de gemeente Noordenveld. Hierbij wordt specifiek gekeken naar effectrelaties ten aanzien van verdroging, bodemstructuur, onkruiddruk, schimmels, etc. Daarnaast wordt het gebruik van bokashi in de vorm van bokashibalen en bokashikuil getest in relatie tot gebruik daarvan in de praktijk (wat is handig).

De toe te passen bokashi is geproduceerd door de gemeente Noordenveld op een perceel aan de Limietweg te Veenhuizen. Als ingangsmateriaal wordt bladafval van de openbare ruimte gebruikt. Aan het verzamelde materiaal zijn micro-organismen toegevoegd en daarna is het materiaal afgedekt om het fermentatieproces op gang te brengen.

Voor de productie van de toe te passen bokashi is nog geen vergunning aangevraagd. Op korte termijn wordt deze vergunningaanvraag wel verwacht. In de te verlenen vergunning worden eisen voor het ingangsmateriaal, het productieproces en de eindkwaliteit(scontrole) van de bokashi opgenomen. Ten aanzien van de eindkwaliteit van de bokashi is aangesloten bij de normen uit de Beoordelingsrichtlijn Keurcompost Klasse A. Wanneer blijkt dat de geproduceerde bokashi hieraan niet voldoet, moet de partij worden afgevoerd naar een erkende verwerker en mag deze niet worden toegepast.

De voorschriften in de te verlenen vergunning voor de productie van bokashi zijn tot stand gekomen in overleg tussen betrokken bevoegde gezagen en in samenspraak met Circulair terreinbeheer en de Universiteit van Wageningen. Hierdoor moet de bokashi die binnen het onderzoeksprogramma van Circulair terreinbeheer wordt toegepast, voldoen aan uniforme kwaliteitseisen die de milieuhygiënische bodemkwaliteit te beschermen - zowel op de productielocatie(s) als op de toepassingslocatie(s).

In de voorschriften van dit besluit is opgenomen dat de toe te passen bokashi uitsluitend afkomstig mag zijn van vanuit parken, straten, plantvakken en bladbakken in de gemeente Noordenveld. Daarnaast moet de toe te passen bokashi voldoen aan de kwaliteitsnormen zoals voorgeschreven in de vergunning voor de productie ervan. Wanneer geen vergunning is verleend voor de productie van bokashi of de toe te passen bokashi niet voldoet aan de kwaliteitsnormen in deze vergunning, mag de toepassing niet plaatsvinden.

2.4. Conclusie

Op grond van het vorenstaande concluderen wij dat aan alle criteria wordt voldaan en dat 'het belang van de bescherming van het milieu' zich niet verzet tegen het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 10.63, tweede lid, van de Wm. Teneinde de bescherming van het milieu te borgen, worden aan dit besluit voorschriften verbonden.

3. AANDACHTSPUNTEN

Wij wijzen de vergunninghouder erop dat er nog andere (wettelijke) bepalingen van kracht kunnen zijn, op grond waarvan mogelijk vergunningen, toestemmingen of ontheffingen benodigd zijn. Dit geldt onder meer voor de beoordeling van de ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet en de Meststoffenwet. Ook kan een ontheffing of toestemming nodig zijn in het kader van de transportregelgeving. Het verlenen van deze ontheffing betekent niet dat ook ontheffing op enig ander wettelijk voorschrift wordt verleend.